

emberek összesége végezhet: akkor maholnap odajutunk, hogy a betyárság, a komisság, a lopás, a rabás erény és érdem, míg ellenben az igazság, elorzott jogok becsülettel való visszaszerzése, az elévülhetetlen és elidegeníthetetlen javak és jogok megőrzése és megbecsülése, ez lesz a véték, ez lesz a bűn!

Ha ez a szabály alkalmas lenne arra, hogy az emberi életrendet uralja: akkor Tisza István miniszterelnöknek és a vele együtt buzgólkodó kormánypártiaknak lenne igazuk, ami ellenzéki felfogásunkkal és meggyőződésünkkel szemben.

Órizzen meg tőle bennünket az Isten hogy ilyen módon nekik legyen igazuk:

Egyes államok népe fölött sokszor és sok helyen... azonban olyan sokszor sehol e föld kerekégen nem uralkodott az önkény és durva erőszak: mint épen itt nálunk Magyarországon, mi felettünk magyarok felel.

És ennek legfőbb oka az volt, hogy mi mindig jobb ügyhöz méltó buzgalommal marakodtunk veszekedtünk egymással, — jobban szerettük egymást ütni verni, — mint ellenségeinket. Gyengeségünknek és arezpíró szolgáltságunknak az volt továbbá az oka, hogy csak néha-néha dobbant össze mindnyajunk szíve, és csak nagy ritkán buzdult fel a lelkünk magasztos eszmék lángoló érzetétől... Ez a felbuzdítás is olyan volt mint valami tűnő álmom, pillanatnyi mámor. Nem voltunk kitartók, szívósok és állhatatosok.

Az első balsiker felett mindjárt kétségbeestünk. Elhittük magunkkal hogy még az Isten is ellenségünk. Aztán beadtuk a derekunkat...

Káromkodtunk, átkozódtunk és tovább pofoztuk martuk egymást, mintha egymással az egész világon se lett volna nagyobb ellenségünk.

Hosszu idei semmittevés és tespedés után... valahára ismét megmozdult a magyar... Hala Istennek tudatára ébredt egyuttal annak is, hogy holmi „Szalma tűz

elfelejtettek volna? Egy kicsit erényes egy kicsit büszke természetű volt. Nagyon keserűnek találta a kávéját s titkon meg is sózta. A reggeli után megszólalt Karády mama. Olyan komor arccal, aminőt don José Torquemada produkálhatott az inkvizíció idejében.

— Ez így nem mehet tovább, valamit tenni kell!

— Mi az? — kérdezte futólagosan a családfő.

— Sőt én már tettem is, noha ez másnak a kötelessége volna, — folytatta a mama eles és lesújtó hangnyomattal. De persze akinek előbb való a politika, mint a családja!...

— No már kérlek, ezt csak nem fogod a szememre vetni! Nálam gondosabb apát keresve...

— Azt hiszed? Hát vajjon tudod-e, hogy mi van ma? Apa létedre, tudod-e?

— Ma? november 12., azonfelül csütörtök, azonfelül...

— Ostoba vicczek! A lányodnak a huszonhetedik születés napja van, érted? A huszonhetedik!

— Gitta elsápadva nézett az anyjára. Karády né zordan intett neki is.

— Igenis, huszonhat esztendő múltál a mai nappal. Az emberek megpukkadnak a titkos kacagástól, ha mulatságba megyek veletek. Maholnap már a szemembe fognak nevetni.

— Az igaz mama, hogy nevetségesnek eléggé az vagyok az örökös bakfis szerepé-

fél" fellángolás — nem viheti előbb az ő nemzeti ügyét... Sőt inkább ártással önmagának, semmint használna.

E jótékony nemzeti önértékre ébvedésnek kell tulajdonítanunk azt, hogy a magyar ellenzék — szívóson, férfiasan, jellemesen s hazafiai becsülettel alhatatottsággal kitart a küzdelemben és harcra tovább mint egy férfi, legdrágább kincséért: a nemzeti nyelv, jelvény és hadügyi felségjog becsületéért. Mindhárom eszme élz fenkölt és magasztos ahhoz, hogy küzdjön érte a magyar ellenzék szívóson, csüggedetlenül s erkölcsi önértéke minden buzgalomával és rajongásával.

Bizony mondom, hogy ez a rajongás — tiszteletre és becsülésre méltó! Ez az, ami az utóbbi időben még a kormány párt táborából is sok jó érzésű hazafit a küzdők sorába vonzott, az ellenzék fennmaradó zászlója alá csábított. Mert ugyan ki ne vágyakoznék a sötétségből a világosságba, — a börtönből a szabadba — a folyó gőzkörből a reggeli üde levegőre?!

Az ellenzék olyan szép — és olyan magasztos munkát végez, hogy... lassanként ellenzéké válik az egész Magyarország. — Aztán akar fel is kötheti magát dühében az osztrak sógor — Clopyban! Bizony mondom! Virradni kezd valahára a sokat sanyargatott magyar nemzetre!

dr. Király Péter.

Politika.

Thaly Kálmán a helyzetéről. Tegnap számunk tavrati rovatában közöltük, hogy a függetlenségi képviselők tegnap értekezletet tartottak, a mely alkalommal városunk első kerületének nagynevű képviselője hatalmas beszédet mondott. Az általa mondottakat rövid kivonatban itt közöljük:

Thaly Kálmán: Kossuth fiának mindig hiva és barátja voltam. A partnak mostani küzdelme a közvéleményben hangulatot támasztott és így egyesek nagyon ne-

ben, — vágott közbe Lili. Es ennek is Gitta az oka, mert nem ment férjhez!

— Éppen erről akarok beszélni. Ez így nem járja tovább. Gitta elrontja a ti szerencséteket is. A hol a legidősebb lány otthon marad, rendszeren a többinek az a sorsa és megfordítva. Ha Gitta elég éhhetetlen volt, hogy nyolcz év alatt egy elfogadható férjet szerezen magának, am legyen az ő baja. Ti, meg én nem fogunk szenvedni miatta. Irtam Katinéninek és Péter bácsinak; a kettő közül a melyik jobban kell, ahhoz fog menni egyidőre.

— De mama, akkor már igazán hosszú ruhát kapott!

— Mindenesetre. Remelem is, hogy te ügyesebb leszel Gittánál.

— Meghiszem azt! Te Gitta nagyot fogsz nézni, ha egy sürgőnyt kapsz tőlem: „holnap tartom eljegyzésemet Parnó Gyurkával” — mi! Az lesz egy szenzáció a városban!

— És honnét gondolod, hogy éppen Parnó fog eljegyezni! — kérdezte Gitta elakadó lélekzettel.

— Azaz, hogy én fogom őt eljegyezni! Légy csak nyugodt, majd megmutatom én. Akarom, őt akarom, mindenáron akarom, tehát el fog venni, punktum!

— Ez aztán energia, — mondotta Pál ur ép olyan ráspolyos hangon, mintha a körmét köszörülte volna. — Példát vehetnél Liliről, Gitta néne. Talán arra Péter bácsiék felé is körül valami megfogni érdemes alak.

héz helyzetbe jutottak. Főképpen ő, aki egész életén át a magyar nyelvért harczolt.

Nehéz kérdés: reczedáljuk-e most a nemzeti nyelv kérdésének vitatásától. Ha ezt megcselekednők, a militarizmus vérszemekapna. Azt tartja, hogy a közélet a helyes. Minden uton minden alkalommal hangoztatni kell, hogy a magyar nyelvet nem engedjük.

Ami tisztának ígéreteit illeti, azok határoztak, mert hiszen még formulázva sincsenek. A választójog kiterjesztésére vonatkozó miniszterelnöki ajánlat szót teljesen ki nem elégíti. Örül azon, hogy minden helyesli a magyar nyelv kérdésében hangoztatott álláspontját.

A mostani helyzetben, ha a párt a katonai kérdéseket a napirendről leveszi, akkor az ő egyéni helyzete meg van könnyítve.

A tegnapi szavazásra nézve ugy vélekedik, hogy azok, akik ott voltak, ez elhatározásukban nagy nehézségekkel küzdöttek. Épp ez okból nem is akarja mindazoknak eljárását kárhozotni. kik tegnap Kossuth ellen szavaztak. Kéri hogy tegyek lehetővé azok számára, akik éppugy gondolkoznak mint ő, hogy még egyszer nyilatkozhasanak.

Polónyi Géza hangsúlyozza, hogy a tegnapi elnöki indítvány indokolásában, ami elő nem terjesztetett, mindaz benne van, amit Thaly Kálmán most felhozott. Hozzájárul ahhoz, hogy miután tegnap határozat tényleg nem hozott egy újabb pártértekezlet határozzon. Mivel elnök nincs, kérjük fel Thaly Kálmánt, mint a part tiszteletbeli elnökét, hogy az értekezleten elnököljön.

A tanácskozó csoport ehhez az indítványhoz hozzájárult.

Kossuth Ferencz nyilatkozata. Tegnap délelőtt nagy járas-keles volt Tiszánál. Megjelentek ott gróf Hederváry Károly és báró Fejerváry Géza is. Tizenegy óra felé Kossuth Ferencz és Tóth Janos képviselők jelentek

Sohasem alacsonyodtam le odaig, hogy utánavessem magamat valakire, — felelt Gitta komolyan és szép, sötét szemek önkéntelenül megrovó pillanatast vetett Lilire.

— Lárifári! Savanyu a szőlő, mert elhetetlen vagy, — vágta oda Karády né ingerülten. — A te dolgod egyébként, már nem sokat törődöm vele. Csak Lili jól menjen férjhez. Ezzel a Parnóval igazán nem csinálna rossz partit.

— Parnó azonban annál rosszabbat Lilivel.

— És ugyan miért?

— Mert kaczer vagy, hiu, könnyelmű, gyeroles, pazarló és főképp, mert szereted.

— Ó, te pedig mindennek az ellentéte, nem? Talán bizony a titkos imádója is vagy?

Gitta sötétpiros arccal kelt föl a helyéről.

— A mai napomat mindjárt a kezdetén megrontottatok, de hogy egyenesen sérteget is, azt már nem tűröm el.

— Semmi pörölés — csattant fel Karády né. Nem kell minden szót latra tenni és ne légy olyan szenzitív, mint a Marlitt vén kisasszonyai. Nevetséges, Lili több joggal aprehendálhatna. Megbocsáthatatlanul jártál el tegnap. Mi szükség volt elárulni, hogy a gesztenyepürét nem Lili készítette?

— Igen, az perfidia volt! — kiáltott Lili villogó szemekkel. Tisztára irigység volt tőle!

Ugyan? hát tudhattam én előre, hogy

meg gróf Tisza Istvánnál. Tanácskozásuk majdnem egy óráig tartott:

Kossuth erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette közzé:

„Több estilapban oly hírek közöltek, mintha én Tisza Istvánnal szemben vállalkoztam volna a függetlenségi párt leszerelésére. Ez a hír teljesen légből kapott, az igazságnak még csak árnyékával sem bír. Tisza Istvánt ma reggel meglátogattam, hogy megtudjam tőle, milyen feltételek alatt lenne hajlandó a parallel ülésekre vonatkozó házhatározatot hatályon kívül helyezni. Ezzel elnöki kötelességet teljesítettem. Egyebiránt minden paktálási híresztelés légből kapott, mert bármilyen határozat lett volna hozva, a függetlenségi párt és a kormányelnök a Házban nyílt ülésen állapodtak volna meg.

Kossuth Ferencz.

Egyház és iskola.

Rendelet a tanév új beosztásáról.

Berzeviczy Albert valóság- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki a felsőbb leányiskolai miniszteri biztosoknak, valamint a királyi tanfelügyelőségeknek is, amely rendeletében a községi, az állami, az egyesületi és a magánjellegű felsőbb leányiskolák és polgári iskolák tanévét ezentúl két időszakra osztja be. E szerint már az idén karácsonykor és husvétkor elmarad a bizonyítványosztás és ehelyett január 31-én adnak ki értesítőt a tanulók előhaladásáról. Ennek megfelelően intézkedik a miniszter, hogy a felsőbb leányiskolákban ezentúl nem három, de két ízben tartsanak módszeres értekezleteket, még pedig szeptemberben és februárban. Továbbá, hogy az ellenőrző értekezleteket ezentúl október hó végén, december és márczius hó közepén és május hó első hetében tartsák meg. Minden bizonyítványosztást tehát két intézés előzi meg. A

tandíjszedés szintén a félévi beosztáshoz alkalmazkodik. Felkéri egyúttal a miniszter az összes egyházi főhatóságokat, hogy az egyöntetűség kedvéért a főhatóságuk alá rendelt polgári és felsőbb leányiskolákban szintén a féléves beosztást vezessék be.

A Beihlen Gábor kör tagjait elszállásoló bizottság teljes odaadással buzgólkodik a pesti egyetemről érkező vendégek ellátása ügyében s nagy örömeikre szolgál látni, hogy Debreczen város lelkes közönsége a legnagyobb szeretettel támogatja őket magasztos eszméjük megvalósításában. Eddig a következők ajánlották fel az ellátást: Kiss Áron püspök 1, K. Toth Kálmán lelkész 2, Dr. Sz. Nagy Kálmán orvos 2, Kecskemethy M. Lajos tanár 1, Sinka Sándor igazgató 2, Dr. Nagy Lajos ügyvéd 2, Karay Sándor tanár 1, Márk Endre coil, ügyész 2, Csiky Lajos tanár 1, Riesz Henrik kocsigyáros 1, Sass Béla tanár 1, Dicsőfy József 2. A fogadtatáshoz fogatot küldenek: Dr. Sz. Nagy Kálmán orvos, Gyarmathy János mézszáros, Kertész Mihály földbirtokos. Ezekon kívül Dr. Nagy Zsigmond tanár 5 koronát küldött a rendezőségnek az elszállásolás fedezésére.

A főiskolai énekkar emlékünnepe. A főiskolai énekkar ma este 5 órakor a főiskolai énekkarban néhány boldog emlékeztető Jánbor Ferencz kegyesalapítója emlékére évfordulati ünnepélyt rendez a következő műsorról: Gyászének. Megnyitó, tartja Csiky Lajos theol. dékan felügyelő tanár. A jutalmazottak megnevezése. Intés, Bródy Miklóstól, Komoly szavaltat, tartja Dobro Jenő th. Kurucz dalok. Goll Janostól. Vig szavaltat tartja Baróthy István th. Lengyel bordal Stehle től. Az ünnepélyre egy a család tagjait, kiket külön is meghívott mint az érdeklődő közönséget ezuton is meghívja a főiskolai énekkar.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Folyó hó 15-én jár le az a határidő, a melyhez az izr. hitközségi tagok választói jogának elnyerése kötve van. A kik tehát a

jövő év elején megejtendő hitközségi választásokon szavazati joggal akarnak birni, jól tessék, ha hitk. hátralékaikat folyó hó 15-ikéig kiegyenlítik, mert különben a még e hó folyamán összeállítandó választói névjegyzékből kihagyatni fognak.

Műtárlat Debreczenben.

dec. 3.

Ma délután nyílik meg a debreczeni műpártoló egyesület őszi tárlata a debreczeni ipartestület termeiben.

A megnyitó ünnepély egy kicsikét megkészt a kitűzött időtől, miután a Képzőművészet társulat csak két nappal ezelőtt adhatta vasuttra a birálatán keresztül szűrt műtárgyakat.

Tehát nem a kiállítás agilis rendezőségén mult a késedelem, a mit — előre is kijelentjük, nem lehet rossz omennek venni, miután az idei kiállítás ugy számban, mint művészi értékesség tekintetében felette áll a tavalyi őszi tárlatnak is.

A tegnap reggel megérkezett képeket és szobrokat a kiállítás igazán és őszintén áldozatkész vezetősége már tegnap este 11 órára az utolsó műtárgyig elhelyezte a tágas szép termekben azzal a művészi szakértelmel és tapasztalattal, a mely köztudomású s a melyet első sorban kell itt megemlítenünk. Daczára a nagy hirtelenségnek, igyekeztek minden kepet kellő világításba beállítani, az elrendezés munkájában egyaránt osztozkodva dr. Csikos Sándor, Bosznay István, Pálffy József, Bakos Tibor és Gyöngyössy Viktor.

Csak öletszerűleg, esti világítás mellett tekinthették meg tegnap éjjel a kiállított képeket és szobrokat, de nagy lelki gyönyörűségek közt állapíthatjuk meg, hogy a műtárlat igazán nagy művelzetben részesíti a képirás és képfaragás művészetét szerető és megértő hivat, Debreczen egész előkelő művelt közönségét s nem lehetünk eléggé hálásak a műpártoló egyesület vezetősége iránt, mely e művészetek népszerűsítésében egy évi működése után is olyan fényes sikereket ért el Debreczenben.

Nagy méretű kép kevés van, de a mint a terembe lépünk szemünkbe ötlük Fényes „Anyaság” címűt viselő nagy vászna, nem nagyságánál, hanem művészi tökélyénél fogva. Befejezett tökéletes alkotás a téma kifejezésében, kidolgozásában egyaránt.

Rögtön mellette Csók István Ábrándnak keresztelt képe ami lebilincseli a figyelmet brillán technikájával, finom művészettel megfestett leányfejével. Kiemelkedik a környezetből Innocent Ave Mariája, melynek ihletett művésze meghatja még az Istent tagadót is. Pompás pasztelt kapunk Neográdi Ketteskén című bajor remekében, míg feltűnő művészi készség nyilatkozik meg Balló férfiarcképében, mely mintája a portré festésnek.

Egy fiatal külföldön járt magyar művész először lép a debreczeni közönség elé igen sikerült művével. És ez Nyilassy, aki Arnyékban cz. képével arról tanuszkodik, hogy sok szépet várhat tőle a képirás. Andrjka kiválóan találó pose-ban megfestett Kiallegényacsárdában? cz. képe Telepy Károly tájképei, Stein János női arcképe, Szenes: Erdékes olvasmány Kacziányi mintaszerű részeg embere, Bruck nagy hatású korsós leánya, Kézdi Kovács ismert, kiváló talentummal s művészi befejezettséggel alkotott Korareggel, a hajnálhasadás csalódási hü színével, Mednyanszky teli esteje bizarr hangulatával, Glatz szénrajzai

te az egész vacsorát saját műved gyanánt találd fel Parnóy előtt? A doktor dicsérte a pulykát és a püret, amire egyszerűen csak annyit feleltem, — örülök ha izlik a főztöm.

— Jól van jól, természetesen mindig te vagy az ártatlanság. Kár, hogy a sok jó tulajdonságodnak még nem akadt méltánylója, — mondta Karádyné gunyosan.

— Eddig nem bántott ez, mama de, most magam is sajnálom, hidd el, — viszonozta Gitta daczosan és visszanyelte a könnyeit.

— Végre belátd? Nos hát legjobb alkalom nyílik a hibákat helyrehozni Katiéknál. Szabolcsban talán a hazasulandó ifjak is élhetlenebbek valamivel... Egy hét mulva itt lesz a két válasz, addig minden esetre elő kell készülnöd az utra.

— És ha nem akarnék menni? — kérdezte Gitta halkán.

— Menni fogsz! Éppen elég volt a bosszuságból, a mit huszonhat esztendő alatt szereztél nekem. Egy csópp kedvem sincs egy vén leányt mutogatni a világnak.

Karády még a vita kezdetén megszökött, sőt Pál ur is elvonult, mikor a család-anya magasabb hangfekvésben kezdett szólnokolni. Csak hárman maradtak az ebéd-loben. Lili malicziózus mosolylyal csavargatta a köténye szallagját, Karádyné pedig szuverén mozdulattal adott jelt az asztal leszedésére, Gitta szó nélkül rakta tálczára a kávéscsészéket, de már a vizes poharakért nem jött vissza. A konyhájából egyenesen a kis szobájába ment

és magára zárta az ajtót. Letérdelt az ágya elé és zokogását belefojtotta a párnáiba. Ő az ő szerencsétlen huszonhat esztendője. Mekkora bűn lehet az emberek szemében. ha a családját is ugy felháborítja. Hogy a mama dedegetett becéje Lili, azt régen megszokta és nem esett zokon — de ilyen gyöngédtelesség ma, éppen ma? Es hogy éppen Parnóy választották ki. A kinek izmos, ruganyos alakja beleszövődött a legszebb, legédesebb álmaiba, mióta a háziornasok.

Felugrott és ujra a tükörbe nézett. Nem, a huszonkettedik esztendő nem hozott semmi ráncokat, sem ősz haját, csak a szája körül vonaglik egy éies, fájdalmas barázdás s a szemé vörös a sírástól, de más ként... Még bátran fölvehetné a harcot Lilivel.

Összerázkódott.

— En fussak utána?

Megmosta a szeméit és nyugodtan vetette le a rózsaszínű pongyolát. Gondosan elrakta és belebujt a pepita ruhába, Felhuzta a stopolt czérnakeztyűit s hozzáfogott a takarításhoz. Később felirta a cselédnek a bevásárolni valókat s bepáczolta a nyulat, amit vasárnap hódító mosolylyal fog Lili kínálgatni Parnóynak. Délután meglátogatta két barátját, az egyik elhozta a kis fiát is. Mikor elmentek, benézett a Lili szobájába, hogy megöntözze a virágokat, a mit délelőtt küldött Parnóy s az ablakon keresztül hallotta, amint az egyik fiatal asszony mondta a másiknak:

— Ez a Gitta igazán éhhetetlen.

Szlányi apró, de négybecsű tájképei, Vajda elsőrangú pászteljei és Szenes különös elismerésre méltó Favorit képe mind nagy lelki gyönyörűséget nyújtanak a művészet barátainak.

Szándékosan hagyjuk legutóljára a vendégek mellett a művészeket. A képek osztályozásában úgy sem maradnának hátul. Bosznay István bő teremmel vesz részt a kiállításon. Igazán nem tudjuk megállapítani, hogy melyiket említsük elől eredeti, feltűnő önállósággal megfestett tájképei közzül. Pompás mind. Ugyanilyenek a skóciai tanulmányai is.

Bakos nagy tanulmányra valló csirkéi, libái szintén első sorban hívják fel maguk mellett a figyelmet, ugyancsak bájos akvareljei is. Rajzó Miklós szintén tökéletes művészettel megfestett képeket állított ki ezekhez méltán sorakozik Pálffy József, aki teljes készséggel örökít meg egy bájos jelenetet a műpártolók czimén.

Szép képek a Kovács János képei is. A szoborművekről máskor, de addig is álljon itt, nagyon édes hangulatot provokál ezek közül a terembe léptünkör első pillanatban szemünkbe ötlő A baba járnit a nule. kis szobor, melynek zseniális szerzője Radnai Béla.

A tárlatot különösképen ajánljuk a művészetet szeretők figyelmébe.

Sz. Z.

NAPI HIREK.

Történelmi hangverseny.

Gróf Zichy Géza Debreczenben.

dec. 3.

Művészi jelentőségében magasan kiemelkedő mozzanata Debreczen színházi életének az a hangverseny, a melyet a debreczeni dalegylet rendez ma este a melynek legfőbb érdekességét Zichy Géza gróf közreműködése adja meg.

A hangverseny főpróbája ma délben folyt le kivilágított nézőtér és igen szép számu előkelő közönség előtt, mely ép úgy tapsolt, ujjazott a műsor egyes számainak, mintha esti előadás lett volna.

Különösen nagy hatást keltettek a Zichy Géza gróf személyes vezénylete alatt előadott nagy hangverseny számok. A gróf tüzzel vezényelte a zenekart, egészen átszellemült, mikor a karmesteri pálcát a kezébe vette. Gyönyörű száma a műsornak a Nemo ez. opera Kuruczok dala ez. részlete, a mely valóságos gyöngye a magyar műzenének. Kiválóan becses, örökbecsű alkotás a Genina ez. tánczköltemény, a melyen a táncz története, különböző válfajai vannak bemutatva, a sok nemzeti táncz mellett a Palotás és Verbunkos is. A zenei szépségek a katonazenekar művészi előadásában teljesen érvényesültek.

Remek Szávay Gyulának, a magyar poéták egyik legkiválóbbjainak prologusa, amelyet Szücs Margit kisasszony művészi izléssel, nagyon bájosan adott elő.

Pompásak a dalegylet remek ének-számai s azok közül különösen kiemelkedik a czimbalom nyolczas mellett előadott magyar dal.

A mai esti előadás iránt igen nagy az érdeklődés, a min nem is lehet csodálkozni az elmondottak után.

Ferencz napja.

Ma van Ferencz napja, a mikor is régi magyar szokás szerint a Ferenczeket elhalmozzák a szerencsekívánatok minden jelével. Az első Ferenczünk mindenesetre Kossuth Ferencz, a kinek soha sem volt ilyen szomorú Ferencznapja, mint most a válságos politikai viszonyok miatt. Hisszük azonban, hogy az országos függetlenségi és 48-as párt igaz és hazafias törekvésektől áthatott, nagyhirű vezeterei megtalálják azokat a módokat, a melyek mellett a sikereiben gazdag függetlenségi párt egysege továbbra is megmarad s sziklaszilárdan fog ellentállani a nemzetietlen törekvésekkel szemben. Kossuth Ferenczet a debreczeni függetlenségi és negyvennyolczas párt, ugyancsak Kiss Áron ősz püspökünk meleg hangu levélben üdvözli névnapja alkalmából. Pártunk oszlopos tagjai közzül Dr. Fejér Ferencz és Erdei Ferencz azok, a kiket számosan keresnek fel a mai nap folyamán szerencsekívánataikkal. De a többi Ferenczeknek is kijut a jókívánatokból: így Nagy Ferencz bankigazgatónak, Balogh Ferencz tanárnak, Szentpétery Ferencz rendőrkapitánynak, Papp Ferencz levéltárosnak, Ács Nagy Ferencz rendőrfogalmazónak, Osváth Ferencznek, Borbély Ferencznek, Deák Ferencz és Tattay Ferencz törvényszéki bírónak, Szilcz Ferencz gyógyszerésznek, Csürös Ferencz tanárnak stb., a kiknek adjon is a jó Isten sok boldog névnapot.

A jurista bál bálányai és védnökei.

A január 9-én rendezendő és az idei farsang legfényesebb mulatságai között bizonyára első helyet elfoglaló jurista bál rendezősege tegnap kérte fel azokat az ur-nöket, kiket bálányáknak óhajtott megnyerni. A bálányai tisztet Bernáth Elemérné, dr. Szüts Miklósné, Lestyán Adorjáné, dr. Irinyi Istvánné, Szilágyi Imzéné és Kazinczy Gáborné töltik be. A bál védnökei: Bernáth Elemér, dr. Szüts Miklós, Lestyán Adorján, Márk Endre és Kazinczy Gábor lesznek. A rendezőség a bálra pazar kiállítású tánczrendeket készített.

Ujabb leirat az adó megtagadás ügyében.

Tisza István belügyminiszternek még most is az orrában van az a hatalmas ellentállás, melyet Debreczen városa az önkéntes adók fizetése ügyében az ő törvénytelen rendeleteivel szemben tanusított. A legutóbbi közgyűlés határozata sem tetszik neki és valami újabb törvénytelenségre készül, amit abból lehet sejtetni, hogy ma érkezett leiratában az ezen ügyre vonatkozó összes előző iratok felterjesztését kéri.

Puky Gyula bucsuja.

Puky Gyula Debreczen város és Hajdúvármegye volt főispánja e hét végén végképen bucsut mond Debreczennek. Ma és tegnap bucsulátogatásokat tett azoknál, akiket hivatalos összeköttetés, vagy őszinte barátság fűzött hozzá. A főispáni lakosztály már teljesen üresen várja új gazdáját s Puky Gyula is szombaton vagy vasárnap utazik Budapestre.

A kamarai közgyűlés előkészítése.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara e hónap első felében közgyűlést tart, a melynek tárgyai a kerület kereskedőit és iparosait legközelebből érdeklő igen fontos ügyek képezik. A közgyűlés tárgysorozatának megállapítása tárgyában ma délután elnöki tanácskozás lesz a kamaránál, a melyen megfegyák állapítani a közgyűlés határidejét is. Ezen a közgyűlésen döntenek a debreczeni vámház hova építése tárgyában is. Tudvalevőleg a vámházat, a mai kor igényeinek megfelelőleg akarják átalakítani és pedig a jelenlegi vámház telkén.

A megyei virilisek névsora.

Hajdúvármegye legtöbb adót fizetőinek névsora, mint ezt megírjuk közszemlére van kitéve a megyeházán. A névsor még e hó 6-áig lesz közszemlén s addig adhatók be ellene a felszólamlások. E hó 7-én az állandó bíráló választmány Rásó Gyula alispán, mint főispán helyettes elnöke alatt ülést tart s a névsor ellen beadott felebbeszéseket ezen az ülésen fogják felülbírálni. Eddig 3 volt virilista adott be felebbeszést a névsor ellen, a melyből állítólag jogtalanul maradtak ki.

Vármegyei közgyűlés.

Hajdúvármegye tudvalevőleg e hó 16-án tartja rendes évi közgyűlését, a melyen be fogják mutatni a miniszterelnök és a miniszterek beköszöntő leveleit. A közgyűlés ügyeit a referensek most készítik elő. Ami a miniszterekhez küldendő átiratokat illeti ajánljuk a közgyűlés figyelmébe Debreczen város erre vonatkozó hüvös hangu átiratát. Reméljük hogy a hazafiságáról híres Hajdúvármegye valamely áradó hangu, bizalmat nyilvánító átirattal nem fog akceptálni azzal a kormányval szemben, a mely erre semmi képen sem szolgált rá.

Debreczen régi épületeinek rajzai.

Tegnap számunkban megemlítettük, hogy Zoltay Lajos levéltáros, a város régi emlékeinek fáradhatatlan kutatója rajzokat készített a város régi történelmi nevezetességű épületeiről, hogy azok az utókor számára fentmaradjanak. Zoltay ezeket a rajzokat felajánlotta a létesítendő városi múzeumnak. A tanács, ülésén köszönettel vette adományát és addig is, míg a városi múzeum létesül, az értékes rajzokat a közle-véltárban helyezi el.

A siketnéma intézet kérelme.

A siketnémaikat gyámolító egyesület 4 öl tüzfát kért a tanácstól az intézet részére. A tanács a kérelmet teljesítette és a kért 4 öl fát kiutalta.

Ki építi a homokkerti óvodát?

A közgyűlés a Homokkerten óvoda építését határozta el és erre a czélra 8900 koronát szavazott meg. Az építésre a tanács árleejtést hirdetett és az ajánlattevők közül a tanács Tóth István és Horváth József ajánlatát fogadta el és mint legelsőbb ajánlattevők, — reájuk bízta az óvoda építését.

Még egy öngyilkosság.

Tegnap két öngyilkosságról beszámoltunk, de volt még egy harmadik is. Juhász Mari dohánygyári munkásleány is öngyilkos

lett tegnap s ő is marólugot ivott. Ma azonban már jobban érzi magát s erős a remény, hogy a boldogtalan szerelmes még e héten elhagyja a kórházat.

Értekezlet a sertés konzum ügyében.

A debreczeni sertés kereskedők régebben óhajtották már, hogy Debreczenben sertéskonzumvásár létesíthessék. Ez ügyben Király Gyula tanácsnok az érdekelteket vasárnapra gyűlésre hívja egybe.

Kinevezés.

A pénzügyminiszter Erőss Kálmán debreczeni lakost, ideiglenes minőségben adóhivatali tiszté nevezte a székelyudvarhelyi adóhivatalhoz.

A névnap vége.

Jenei Ferencz helybeli kézműves a névnapját ünnepelte az éjjel egyik Hatvan-utcai kocsmában. — Vigan folyt a bor, emelkedett volt a hangulat, a melyet elősegített a cigányzene is. Mikor azután vége volt a mulatságnak Jenei Ferencz barátaival együtt éjjeli zenét akartak adni szíve választottjának. Hanem a jókedv igen hangosan nyilatkozott meg az utcán s e miatt a rendőrök rendre is intettek a mulatozókat. Jenei egyik barátja Kiss Balázs azonban nem csak hogy szót fogadott volna a rendőröknek, hanem határozott ellentállást fejtett ki. Fellázította a cigányokat, akik azután bottal, ostorral, sőt egyik cigány késsel is neki rontott a rendőröknek, akik kénytelenek voltak futással menekülni a tulnyomó erőszak ellen. Hanem most azután szomorú volt a mulatozók számára a kijózanodás a rendőrség előtt.

Vadászat a Savós gúton.

A debreczeni vadásztársulat december 6-án a Sománál, 20-án a Savanyugúton hajtóvadászatot tart. Gyülekezés a Soma, illetőleg Savósgúti csőszháznál reggel 8 órakor. Az eddigi vadkamara jövőre is fentartatott.

A husz koronán aluli számlák bélyegmentessége.

A kereskedői és iparos köröknek régi kívánságuk, hogy a husz korona értékű aluli árúkról szóló számlákat bélyegmentesen alihassák ki. Ez a kívánság jogos és méltányos és megvalósítása az államkincstárnak sem okozna számbavehető kárt. Az ilyen számlákat ugyanis többször készpénz fizetés esetében a bevásárló megbízott cseled stb. ellenőrizhetése céljából állítják ki. Már pedig kétségtelen, hogy a számlabélyegnek csak akkor van értelme, ha a számla hitelre való vásárlás esetén a később megfizetett összeg nyugtatványozására szolgál. De készpénz fizetés esetén, midőn nyugtatványra szükség nincs, bélyegről sem lehet szó. Méltányos tehát, hogy ily alkalmakból kiállított számlák, melyek természetüknél fogva husz koronánál magasabb összegről alig szólhatnak, a felbélyegzés kötelezettsége alól felmentessenek, annál is inkább, mert az államkincstar sem károsodnék, hiszen minden szigorú ellenőrzés dacára a bélyegkötelezettséget ma is kijátszák. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara föl is irt a napokban a kereskedelmi miniszterhez, hogy a számlák bélyegmentességét husz koronáig elrendelje.

Millió örökség.

Detrich Endre szegénysorsu tenkei ügyvédét arról értesítette Szőgyény-Marich László berlini nagykövetségünk, hogy ott elhalt egy duggazdag bankár rokona, aki 60 millió forintnyi vagyont magyarországi rokonaira hagyta. Németország törvényei sze-

rint azonban az ott szerzett vagyonnak csak nyolczadrészét adja ki, de ez is majdnem 8 millió forint, amin a szegény tenkei ügyvédén kívül a gazdag fejérmegyei Detrichék osztoznak.

Nyugdíj a halál után.

Helpa községben élt egy Machai Mátyás nevű 48-as honvéd tüzemester, aki nyugdíjért folyamodott. Kérvényét kedvezően el is intézték, de annyi késedelemmel és huzavonával, hogy mire első havi nyugdíját fölvehette volna, már meghalt. Talán méltányos lenne az öreg honvédek nyugdíj iránti kérvényeit a lehető legrövidebb idő alatt elintézni. Tudunkkal külön ügyosztály van erre a belügyminiszteriumban, tehát nemcsak méltányos, de jogos kívánság is, hogy az agghonvédek kérvényeit ne hevertessék hónapokig.

Az angol flegma.

Egy régi anekdóta szerint egy angol atléta a víz partjáról nyugodtan nézte egy fildokló ember vergődését s nem ment a segítségére. Amikor megkérdezték, hogy kitűnő uszó létere miért hagyta segítség nélkül boldogtalan embertársát, a vele született fegmával felelte, hogy azért nem ugrott utána, mert — nem volt neki benuatva. Ennek a ásatag anekdotának modern mása egy távirat, amely ma érkezett Oportóból. Az eltűnt Bechia légúj hajó kapitánya a tengerparttól mintegy hatvanhat tengeri mérföldnyire nyílt tengeren észrevette, azonban nem követett el semmit a megmentésére, állítólag azért, mert nem szólították föl rá. Oportóban a kapitány magatartása nagy fölháborodást keltett.

XXIII-ik államsorsjáték.

F. é. december hó 17-én tartják meg a közös katonai jótékonyozókra rendezett XXIII-ik államsorsjáték húzását. Ezen sorsjáték tartalmaz 19,382 készpénzgyerményt 512,880 korona összegben. A főgyermény 200,000 korona. Tudvalevő dolog, hogy ezen sorsjáték tiszta jövedelme kizárólagosan jótékonycélokra, tisztán emberbaráti intézmények támogatására fordítatik és ezért a közönség részéről a legnagyobb pártolást érdemli meg. A jótékonycéllal mellett 4 koronáért, ennyi egy sorsjegy ára, még 200,000 korona elnyerésére is van kilátás. Sorsjegyek kaphatók dobánytőzsdékban, bank- és váltóüzletekben stb.

Olvasóink figyelmébe

ajánljuk, hogy színehagyott, avagy pecsételt, elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Koncz Józseffel festessék és tisztítsassák Főútleth Bathányi-u. 2. sz. a. Műhely Vár-u. 7 sz. zenede során.

Legszebb karácsonyi és újévi ajándék.

A közeledő karácsony és újév alkalmából kérem a n. é. közönséget, hogy bármilyen megrendelését mielőbb eszközölni szíveskednék. Felvételek naponta borús vagy esős időben is délelőtt 9 órától délután 4 ig. Egyben felhívom a n. é. közönség szíves figyelmét Platin nagyítás, aquarell Pastel és olaj festményeimre. Bármely kis és régi kép után életnagyságban és élethűen készítek 3 nap alatt (vidékre 8 nap) művészi kivitelű Platin nagyítást kerettel 12 kor. **Balkányi Antal fényképész** Piac-u. 81. Szpecialista gyermekfelvételekben.

Kivételes ajánlat. Ritka alkalom

Női divatüzletem legközelebbi átalakulása következtében nagy kiárlást rendezek. A raktaromou levő finom francia, angol és belföldi ruhaszöveteket, selymeket,

kész blousokat, női és gyermek-felöltöket és egyéb női divatcikketeket a legolcsóbb beszerzési áron alul kiárusítom. A n. é. női közönség figyelmét ezen ritka kedvező alkalmi eladásokra tisztelettel felhívom. Kiváló tisztelettel vagyok **Zádor Lajos**.

Orosz galoschnik. (sárczipők) Békés Lajosnál.

Az orvos tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

Egy romantikus szép szerelmi regénynek megdőbbntő epilógusáról hozott tegnap szomorú gyászos hírt hozzánk a táviró Náduvvarról. Dr. Endersch Leo, a ki nem rég került Náduvvarra körorvosnak, elhunyt tegnap élete tavaszán hirtelenül.

Dr. Endersch Leo azelőtt a biharm. közkórházorvosa volt s nagyváradai működése idején tudásával és rokonszenves modorával ugy a vele érintkező közönség, mint szaktársai szeretetét és becsülését megnyerte. A neve különösen érdekes szerelmi regénye révén lett ismeretes később nagyváradon. Hivatásának teljesítése közben benn a betegek és haldoklók világában gyuladt szíve szerelemre egy madonna arcza a p á c z a iránt, a ki rajongó önfeláldozással, egészségének, sokszor életének kockáztatásával végezte mellette és sokszor vele együtt a betegápolás magasztos feladatát. Szabina nővérek bívták a szép irgalmas nővért, aki viszonzta a fiatal, ideális lelkű orvos szerelmét. A betegek mellett átvirrasztott éjszakákon almodoztak a boldogságról, míg egyszer aztán elhatározták, hogy szép almaikat valóra váltják. Szabina nővér kilépett az irgalmas nővérek rendjéből és fekete apácza ruháját felcserélte fehér menyasszonyi ruhával. Egy évvel ezelőtt vezette oltárhoz dr. Endersch Leo, a ki azután Náduvvarra választottak meg orvosnak.

Ott éltek a legpéldásabb boldogságban és egyetértésben a tegnapi napig, mikor a kegyetlen végzet hirtelen sötét tragédiává változtatta át bűbajos szerelmi idylljüket. Dr. Endersch Leo tegnapelőtt reggel lett hirtelen rosszul és pár percnyi agónia után kiszenvedett a fiatal, szép jövőre hittott orvos. Hogy mi okozta tragikus halálát, azt még eddig nem lehetett megállapítani. A megdőbbntő gyászeset általános részvételt keltett.

IRODALOM.

Debreczeni Köpes Kalendárium. A Debreczeni Köpes Kalendárium 1904-ik évi példánya tegnap hagyta el a város könyvnyomdáját. Diszes, keménykötésű, több száz oldalra terjedő kötet ez, mely a rendes naptári részekén kívül Debreczen és Hajdumegye teljes czimtarát adja. Illusztrációin kívül lénynyomatu arczképét adja Rákóczinak, a Kubelik-párnak, Kovács József polgármesternek stb. Szépirodalmi része is tartalmas, változatos; az olvasó napokig szórakozhatik a közel száz oldalnyi irodalmi részen, a melynek kitűnő szerkesztése Vecsey Imre főjegyző kiváló gondoskodását dicséri. Próza dolgozatokat irtak a naptárba: Vecsei Imre, Komlóssy A., Zoltai Lajos, Szathmáry Zoltán, Koncz Ákos, S. Szabó József, Hamar László, Csiky Lajos, Kardos Albert, Komlóssy Miklós, Erdei Károly, Frank Zoltán, Balogh Ferencz, Péter Gábor, Szállasi Fülöp, K. Tóth Mihály, dr. Burger Péter, Vancsa György és Scholz Lajos. Költeményeket: Szávay Gyula, Rácz Lajos, Gal Zoltán, Baja Mihály, Király Péter, Könyves Tóth Kálmán és Hamar László irtak. A naptár egy koronáért kaphatók a város nyomdájában és az összes könyvkereskedések és trafikokban.

Nagy protestáns estély.

— A Bethlen Gábor kör tagjai Debreczenben. —

A debreczeni főiskola lelkes ifjúsága által rendezendő fényes Protestáns estélyre vonatkozó felhívást és teljes műsört az alábbiakban közöljük:

Mi, a reformátusok debreczeni főiskolájának „Hittanszaki Önképző Tarsulata” a budapesti „Bethlen Gábor Kör”-rel együtt, a kalvinista öntudat apolása s emelése céljából, 1903. december hó 13. napján a „Bika szálló” dísztermében országos nyolczadik Protestáns Estélyünket rendezzük, melyre úgy Debreczen szab. kir. város ös kalvinista lakosságát, mint az ország összes protestánsait szeretettel s tisztelettel meghívjuk Jöjjetek el mindnyájan! Merítsetek új erőt a további munkára, melyet ki kell fejtenünk az igazság, az evangyeliom, a világosság diadalára!

Jöjjetek el mindnyájan! Lássátok mily hatalom van a protestantizmusban, a kalvinista vallásban s midőn a lelkes sereg láttára kebleteket önértet szállja meg, dazatos szívvel s lélekkel gondoljatok az Urra, akitől jó a világosság és minden jó!

Jöjjetek el mindnyájan! A világosság zengő szavaira hadd induljon fel a mi szívünk testvéries szeretetre, együttérzésre, együtt munkálkodásra, hogy így annál méltóbban járulhassunk az emberalakot öltött Világmegváltó, a gyermek Jézus elé.

Számozott ülőhelyek ára 1 korona. Páholyjegy ára 5 korona. Jegyek december hó 4-től kezdve Csáthy Ferencz ur könyvkereskedésében és este a pénztárnál válthatók. Kezdeté pontban 5 órákor. A jövődelemből városunk szegény gyermekeinek bibliát vásárolunk és ajándékozunk, amely nemes célra felülfizetéseket is köszönettel fogad s hírlapilag nyugtáz a rendezőség.

I. rész.

1. Fölszállt a menybe. Szövegét írta Szaboleska Mihály, férfikarra szerzé Aggházy Károly. Előadja a főiskolai énekkar.

2. Megnyitja az estélyt Harsányi Pál, a debreczeni H. Ö. T. elnöke.

3. A protestáns jellemről szabad előadást tart Lic. Lencz Géza tiszaróffi ref. lelkész, theologiai magántanár.

4. Édes anyámnak. Irta Szaboleska Mihály Szavalja Szilágyi Vilma urhölgy, a debreczeni ev. reform. tanítónőképezde növendéke.

5. a) Bercäuse de Phyllis (a XVII. századból.)

b) C. F. Händel: Menuet de l'Opera „Berenice”. Előadják: Pásztor Gyula I. hegedűn; Medgyesi Pál, Karakas István és Janka Sándor II. hegedűn; Lassgallner August violán, Tóth János cellón, Harsányi Géza nagybőgön.

6. A budapesti Bethlen Gábor Körről beszél ifj. Kelemen Móricz, a Bethlen Gábor Kör elnöke.

7. Ráchel siralma. Irta. Arany János, Szavalja: Erdei Károly debreczeni hittanhallgató.

— 15 perc szünet. —

II. rész:

1. A forradalom reggelén. Elbeszélés, írta és felolvassa Ritoók Emma urhölgy, a budapesti Bethlen Gábor Kör alelnöke.

2. Költeményt olvas fel Gyökössi Endre joghallgató, a Bethlen Gábor Kör tagja.

3. Rákóczi harangja. Melodráma. Irta és szavalja Maday Gyula bölcsészethallgató,

zenéjét szerezte Lengyel Dezső jh., zongorán kíséri Angyán Béla jh.

4. Záró imádságot mond Baja Mihály debreczeni hittanhallgató.

5. XC. Zsoltár. Közének.

A zongorát Szendrő Sándor ur szivességből engedte át.

Az ünnepélyek sorrendje:

1. Erkezés Debreczenbe december 12-én d. u. 3 óra 26 perczkor. Az érkezőket a főiskolai ifjúság nevében üdvözlí Csiky Lajos theol. dékan a H. Ö. T. felügyelő tanára.

2. Este a színházban díszelőadás. Szinre kerül Simonyi óbester.

3. December 13-án d. e. pontosan 9 órákor ünnepi istentisztelet lesz a főiskola oratóriumában következő sorrenddel:

a) Közének.

b) Tege d hiszünk, Bognártól. Énekli a főiskolai énekkar.

c) Imádkozik Benkő Vincze budapesti hittanhallgató.

d) Egyházi beszédet mond Harsányi Pál debreczeni sénior.

e) 76. dics. Férfikarra Sz. Nagy Károlytól. Előadja a főiskolai énekkar.

f) Közének.

4. Istentisztelet után délig a collégium s a város nevezetességeinek megnézése.

5. Délután fel 3 órákor a Csokonai szobor megkoszoruzása, hol a) beszédet mond Miklós Elemér böles. hallg.; b) szaval Oláh Gábor böles. hallg.

6. Délután 3/43 órákor a szabadság-szobor megkoszoruzása, hol a) beszédet mond Nemes Elemér hittanhallgató; b) szaval Dobra Jenő hittanhallgató.

7. Délután 3 órákor a gályarabok emlékoszlopanak a megkoszoruzása, hol a) beszédet mond Barys Károly okl. mérnök; b) szaval Farkas Imre.

8. Este 5 órákor Protestáns-estély a Bika-szálló dísztermében.

9. Protestáns-estély után közvetlenül társas vacsora a Bika-szálló nagy éttermében. Személyjegy 2 korona.

10. December 14-én d. e. 10 órákor ifjúsági nagygyűlés a főiskola oratóriumában.

11. December 14-én délben 12 óra 18 perczkor indulás vissza Budapestre.

Vegyes hírek.

* **Egy tisztí szolgáló rémtette.** Petrov Mladen 23 éves tisztiszolgáló a lugosi nyolczadik honvéd gyalogezred létszámában, rokonai látogatására néhány nappal ezelőtt Buzásra érkezett. Ismeretséget kötött Lampret István szabóval és Szabó István bognármesterrel, kik meghívták vacsorára, melyet egyik ottani koresmába fogyasztottak el. Az estebéd elköltése után muzsikaszó mellett vigadtak tovább és mindhárom alaposan eláztak: Éjtél táján, mikor a hangulat már a tetőpontjára hágott, Petrov sértegetni kezdte a társaságot, minek később dulakodás lett a következménye. Petrov egyszerre kést rántott és mindkét társát leszúrta. A szerencsétlen Lampret még ott a helyszínen kiszenvedett.

* **Halálos végű szerencsétlenség.** Halálos végű szerencsétlenség történt tegnap M a s l a k községben. Knerr Péter parasztgazda erősen ittas állapotban igyekezett hazafels a koresmából és utközben egy oltott mésszel teli verembe esett, melybe belefullt. Mire észrevették, a szerencsétlen ember már halott volt. Knorr özvegyet és három kiskoru gyermeket hagyott hátra.

csak akkor valódi, ha egyenesen tölem szereztetik be, fekete, fehér és színes 60 krtól 11 frt35 krig mét.-ként, sima, csikos, kockás és mintázott Damastok stb.

Henneberg-Selyem

Selyem Damast

Selyem Bastruhák öltözékekent 19 frt 90 któl 43 frt 25 k.ig

Foulard selyem mintázott

85 kr.-tól 11 frt 80 kr.-ig.

60 krtól 11 frt 25 kr.-ig

60 krtól 3 frt 70 kr.-ig.

Báli selyem

Menyasszonyi selyem

Blouse selyem

60 krtól 11 frt 25 kr.-ig

60 krtól 11 frt 35 .

60 ., 11 . 85 .

Méterenként portó és vámmentesen házhoz szállítva. Minták forduló postával. Schveiczba 2-6s levélbéllyeg.

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Törvényszék.

Dr. Király Péter sajtóper. A debreczeni kir. törvényszék, mint esküdtbiróság kitűzte dr. Király Péter sajtóügyében az esküdtszéki tárgyalást. Folyó hó december 14. napján délelőtt 9 órájára szól az idéző levél, melyet a vádlottnak tegnap kézbesítettek ki. E sajtóper iránt is általános az érdeklődés.

Tudományos apróságok.

Az ember szaga.

Az európai ember orra elcsavartodik, ha szerencsennel, vagy kínai emberrel beszél. Különös és éppenséggel nem kellemes illatot érez, de hogy ez a kellemetlenség különös, két érdekes példával bizonyítja egy francia folyóirat. Czitátumokat közöl két sárka író, egy japáni tudós és egy kínai diplomata cikkeiből. A japáni tudós, Funtero Adaki dr., a ki Londonban végezte az egyetemet, tokiói folyóiratban Angliát ismertetvén, ezt írja:

„Az európai ember szagát mi, japánok már innen hazulról ismerjük, de mégis meggyötri az embert odaát, mikor mindenfelől ez a nem éppen kellemes illat csapja meg. A gyermek és az öreg ember szaga meg csak elviselhető, de az élet erejének teljességében lévő emberek egyenesen rettenetes. Szerencsére azonban félesztendő alatt az orr úgy meg szokja, hogy nem is bántja többé.”

A második czitátum Tsenkitong generális volt párisi attase Pekingben megjelent könyvének előszavában való és még kevésbbé hízlgő tartalma:

„A legkellemetlenebb, írja a ferdeszemű generális, nem az volt, hogy az életnek egészen más, szokatlan és bizony meglehetősen ostoba rendjéhez kellett alkalmazkodnom. Szó sincs róla, a mennyei birodalom kényelemhez szokott fiának, elég gyötrelm Peking után Párisban élni, gyalázatos ételt enni, utálatos italt nyelni, de ez még nem a legkeservebb. A legborzasztóbb maga — az európai ember. A rutsága szinte leirhatatlan. Nyers vonásai láttára az undor környékezi és a megjelenésének e riasztó hatását még növeli türehtetlen szaga — a melyet képtelen voltam megszokni. Ez a szag oly keserű, hogy a szemem könybe borult tőle. Pedig az európai ember is mosakodik” . . .

Az elefánt lelke.

Egy angol ujságba érdekes cikket irt E. J. Cornisch természettudós, a ki már husz esztendeje tanulmányozza az állatok életét. Ebben a cikkben a tudós valóságos meghatottsággal szól az elefántról, a melyet az állatok világában a jóság, az érielmesség és a hűség példájának dicsér. Teljes mértékben igazat ad az indus közmondásnak, a mely azt tartja, hogy az elefántnak két szíve van. Tömérdek érzés van ebben az ormótlan, nagy állatban, a melyről már több esettel bebizonyították, hogy nem testi szenvedés, tehát azt lehet mondani: lelki kin is meg tudja ölni. Annyi bizonyos, hogy nincs állat, a mely például a gazdáját oly észrevehető nagy fájdalommal tudná gyászolni, mint az elefánt. Hogy az elefánt gondolkodik és hatalmas testét egy majdnem emberi módra kifejtett lelki élet törvényei dirigálják,

azt teljes meggyőződéssel erősíti az angol tudós. Hivatkozik egy kollégájára, Sir Harry Johnston-ra, aki két évtizedeken át tanulmányozván az elefántot, szintén hasonló következtetésre jutott. — Ez is az érzéseknek szinte emiatti fejlettségét tapasztalta az elefántban és azt állítja, hogy egy két esztendő elefánt értelmessége akkora, mint egy hat esztendő gyermeké. Szerencsére ezen a koron túl a fejlődés aránya már változik, mert ha így tartana, egy harmincz esztendő elefánt lefőzne minden akadémiát.

Szin és illat.

A virágok közt a leggyakrabban előforduló szín a fehér. Kiszámították, hogy ezer különféle fajta virágból 284 fehér. A következő szín a sárga 223, a piros 220, az indigókék 144, a violaszín 72, a zöld 36, a narancsszín 12, a barna 4 és a fekete 2 vel. A virágoknak csak tizedrésze illatos. A fehér virágok közt körülbelül száznak, a pirosak közül kilencnek, a zöldek közt nincsenek, a sárga és violaszínű virágok közt hétnek, a narancsszínűek közül hatnak, a barna és fekete virágok közül pedig egynek sincs illata.

A részegség gyógyítása az ókorban.

A régi időkben, mikor még ismerték az alkoholizmus elleni szérumot, legkedveltebb szerekkel védekeztek az iszákosság ellen.

Már a régi egyiptomiak, kik tudvalevőleg nagy sörivők voltak, ismerték ételeket, a melyeket sör- vagy borivás előtt fogyasztottak el. Leginkább főtt káposztát használtak, mint olyan ételt, mely a gyomrot a bor hatásától megvédi.

Arisztóteles is igen ajánlotta kortársainak a főtt káposztát az iszákosság ellen.

Plinius is káposztapárti volt, ezenkívül még egy halnemet ajánlott a részegség ellen.

A görögök szinten káposzta-pártiak — csak hogy kel-káposzta-pártiak voltak. Azt tartották, hogy ha lakoma előtt eszik valaki belőle, nem fog neki a bor megártani, ha pedig valakin már lakoma előtt megesezt az a szerencsétlenség, hogy részeg lett, akkor is csak a kelkáposzta segíthet rajta.

A borba ürmet, sáfrányt, keserű mandolát, barackmagot tettek, — melyek keserű ízt kölcsönöztek az italnak, s ez a keserűség vette el a bor savanyúságát, melyet első sorban tartottak veszedelmesnek a józan ember egészségére.

Dioskorides azt állította, hogy az üröm nemhogy megakadályozza, hanem ellenkezőleg előmozdítja a részegséget.

A legeslegprimitív szer, melyet az ókorban az iszákosság ellen használtak: a víz. Plinius például azoknak, a kik rendszeren be voltak rugva és sohasem voltak „rendesen” józanok, azt ajánlotta, hogy időről időre igyanak egy-egy korty friss vizet, mert ez a gyomor gázait, melyek a részegség okozói, eltüntetik.

Azt hitték, hogy a sós víz megakadályozza azt, hogy a bor az ember fejébe szálljon. Arkádiában egy forrás volt: melynek vizéről azt tartották, hogy ha valaki belőle iszik rögtön megszűnik a bor iránti undor és úgy meggyógyul, hogy a bornak még szagát sem állja ki.

A hideg borogatást és a hideg zuhanyt már régóta ismerték.

Galénus az alvást ajánlotta leginkább de hozzátette, hogy utána hideg fürdőt vegyen a beteg.

Aulus Persius szerint a részeg alud-

jék egyet, aztán mártsa fejét a Tiberisbe, hogy a mámor teljesen eloszoljék.

A rómaiak a borba mézt kevertek és egy bizonyos vegyületet, mely ecetből, tengerivizből és rozsoalajból állott. Az orvosok ezélokra szolgáló borok vöröshagymát, mirtusz leveleket és olajat tartalmaztak.

Virágfüzerek viselését a görögök és a rómaiak igen jó ellenszernek tartották a bor ellen. Leginkább a rózsafüzereket szerették viselni.

Igen sokszor az egész testüket virágfüzerekkel övezték, hogy a részegségtől óvják magukat.

Teophrastus meséli, hogy a nagyivók, mielőtt versenyváshoz fogtak, porrá tört tajtkövet nyeltek el.

Az arany használata a részegség ellen nem volt ismeretlen dolog.

Azonban nemesak olyan szereket ismertek a régiak, melyek az iszákosság-egyházták és csillapítják, hanem olyan szereket is, melyek a szomját emelik és az iszákosságra való vágyat növelik. Horácius sült hagymát és afrikai csigát ajánl a kifáradt és ellankadt ivó felüdítésére.

Nemesak a férfiak, hanem az asszonyok is használtak szereket az iszákosság ellen.

Az ametszlet szinte ismerték, mint olyant, mely az iszákosság ellen a legjobb orvosság volt. Ametszt színű ruhákat viseltek, ametszlet akasztották a nyakukba.

Theophrastus egy egyiptomi iszákos nőről ír, kin az alkoholizmus minden tünetei mutatkoztak. Ha e nő bort ivott, oly féktelen lett, hogy minden utjába akadó férfit megölelt. Majd nevetni és énekelni kezdett, végre örvényes roham fogta el, a mikor az egész világot megakartta ölni. — Ezután jajgatni és sirni kezdett, míg végre összeesett, mély álomba merült, mely őt a részegségtől megszabadította.

Budapesti árutózsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Decz 3.

Irányzat: csendes.

Buza áprilisra	7.68—7.69
Rozs „	6.59—6.60
Zab „	5.48—5.49
Tengeri májusra	5.16—5.17

SZINLAP.

Ma csütörtökön, december hó 3-án:

Műkedvelő előadás.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap pénteken, bérlet 55-ik szám „A”

Pesti nők.

MEGHÍVÓ

az „István” gőzmalom társulatnak

1903 évi december 19-én d. u. 3 órakor

Debreczenben, a Kereskedő társulat épületének dísztermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1903 Márczius 22-iki évi rendes közgyűlésünk által kiküldött bizottságnak az igazgatósággal együttesen megállapított nyugdíj alapszabály tervezete tárgyalása.

2. Alapszabály módosítás.

Debreczen, 1903 december 2-án.

Teljes tisztelettel: az igazgatóság.
Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, hogy igazoló jegyeiket az alapszabály 27. cikke értelmében f. december 17—18-án d. e. 10—12 d. u. 2—4 óráig a kereskedői társulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek.

A világhírűvé vált gyémánt

Bramer posztó kizárólag Boros Testvérek nődivat áruházában kaphatók. Divatos nődivatok megérkeztek. Olesó árak. (2)

Fényes jövedelemre

tehetnek szert urak, kik könyvtázzással foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Kazinczy” Könyvkereskedő Részvénytársasághoz Debreczen. Közsef kir. herceg-u. 8. sz. alá intézendők.

Az Új Szőnyegházban

megérkeztek

AZ ÚJ SZŐNYEGEK,

FÜGGÖNYÖK,

BUTORSZÖVEG,

Ágy- és asztalterítők,

KOCSITAKARÓK,

LÓPOKRÓCZOK,

Valódi linoleumból

gyári raktár.

Bosznay J. és Társa

Debreczen, Kossuth-utca.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém n. é. vevőimnek szives tudomására hozni, hogy Piacz-u. 30 sz. alatti Schaffer-féle házban 30 éve folytatott

sütő üzletemet

Batthyányi utca 15 sz. alá helyeztem át és hogy teljesen ujonnan épült műhelyemből naponta 3 szor köldök szét friss süteményeket és kenyeret. Nyílt üzletemben is folyton friss sütemény és kenyérral szolgálhatok. Különösen ajánlom a házilag készült izletes molnár kenyeret. Elvállalok kenyér sütéseket d. e. 10 és délután 3 órakor, valamint mindenféle, kalács, sütemény és pecsenye félek sütését is egész napon át.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel

Czabán Dániel sütő mester.

Telefon szám 336.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debrecen, Kistemplombazár.

Ujonnán átalakított divatruház.

„Menyasszonyi Kelengye“

Vászon, asztalnemű, kész fehéreneműek
Téli alsó ruházat (3)

óriási raktára.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz utca 83. Geréby ház.

1904. január 1-én kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönöket kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamatláb mellett, már most is folyósít. Kérvények gyorsan intézettek el.

Az igazgatóság.

Helyi ügynök és utazó jutalékkal

egy gyanmatáru és délgymölcs szétküldési üzletben kizárólag kavé eladására, kerestetik. Csakis jó erők ajánkozzanak, kik már összekötésben állottak kávésokkal, szállodásokkal, szatócsokkal stb. Ajánlatok „Caffe“ czím alatt e lap kiadóhivatalába intézendők.

Ö cs. és Apost. kir. Felségének

legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony célokra szánt

XXIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 19.382 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.880 korona összegben.

Afőnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatlanul 1903 évi december 17-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts. strasse 7 sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytözsdekben, adó, posta, távirada és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók, Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál
már félpohár természetes

Igmándi keserűviz

reggelként használva, kitűnően beválik.

Kapható gyógytárak és üzletekben, úgy a forrástulajdonos:
Schmidthauer Lajos gyógyyszerésznél Komáromban.

Raktár Budapestén Édeskuty L. cégnél.

Export Amerika és Angolországba.

MIHALOVITS J.

gyógyosztára s gyógyyszerészeti műlaboratoruma a „Kigyó“-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készitményeit:

Harmat-crème

arczszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudér, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju szinét kölcsönöz; három féle szinben kapható u. m. fehér, rózsás s crème szinben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készitménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvegek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készitmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szivesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készitménnyel.

Mihalovits J. gyógyosztára a Kigyó-hoz Debreczenben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostárai szemben.